

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/73/2022
Identifikačné číslo spisu:	1213209311
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1213209311.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ O. S. A., narodeného X. A. XXXX, Š., D. XX, 2/ U. A., narodenej XX. O. XXXX, Š., D. XX, zastúpených advokátom Mgr. Petrom Némethom, Šamorín, Věterná 43, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Bratislava, Mlynské Nivy 44/a, o náhradu škody, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 19C/73/2013 (aktuálne vedenom na Mestskom súde Bratislava IV), o dovolaní žalobkyne 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2021 sp. zn. 16Co/227/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia voči žalovanej domáhali náhrady škody vo výške 3 120 eur s príslušenstvom, následne rozšírenej na sumu 301 098 eur s príslušenstvom. Škodu mal predstavovať ušlý zisk z nájomného za mesiace marec 2011 až august 2018 za nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov, ktoré podľa ich tvrdenia nemohli užívať, pretože podaním nezákonnej žaloby ministerstvom hospodárstva v mene Slovenskej republiky a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia protiprávni užívatelia nevypratali nehnuteľnosti a keby ich aj vypratali, tak žalobcovia nemohli nehnuteľnosti predat', resp. prenajať pre nariadené neodkladné opatrenie. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že ministerstvo hospodárstva nie je pasívne legitimované a rovnako ani podanie žaloby v mene Slovenskej republiky a nariadenie predbežného opatrenia nemôže byť príčinou vzniku škody na nájomnom, nakoľko neobmedzuje žalobcov ako vlastníkov na možnosti nehnuteľnosti prenajímať, resp. vymáhať nájomné.

2. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Poukázal na to, že Okresný súd Dunajská Streda v konaní sp. zn. 10C/62/2011 o určenie, že vlastníkom sporných nehnuteľností je Slovenská republika, zakázal žalobcom (v konaní 10C/62/2011 v

postavení žalovaných) scudziť a vložiť ako nepeňažný vklad do obchodnej spoločnosti sporné nehnuteľnosti. Následne v uvedenom konaní žalobu zamietol a toto rozhodnutie bolo potvrdené odvolacím súdom.

3. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je potrebné preukázanie porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním (resp. opomenutím) a následkom (vzniknutou škodou). Žalobcovia si voči žalovanej uplatnili náhradu škody spočívajúcej v ušlom zisku za nájomné, nakoľko nehnuteľnosti boli a sú bez právneho dôvodu užívané rodinou D. a K., ktorí ich užívajú bez uzatvorenej nájomnej zmluvy. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcov, že škoda im vznikla v príčinnej súvislosti so žalobou Slovenskej republiky o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 10C/62/2011 a nariadeným neodkladným opatrením v tomto konaní, pretože žalovaná (Slovenská republika) nebola subjektom užívajúcim nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov. Vzťah príčiny a následku pri vzniku škody musí byť podľa názoru odvolacieho súdu priamy, bezprostredný, neprerušený, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Za nesporného skutkového stavu, že nehnuteľnosti majú bez nájomnej zmluvy užívať iné subjekty, je vylúčená existencia vzťahu príčiny v konaní žalovanej v podobe podania žaloby o určenie vlastníckeho práva a následku vo forme nájomného ako ušlého zisku žalobcov. Odvolací súd uzavrel, že žalovaná nie je v spore pasívne vecne legítimovaná, pretože z bezodplatného užívania nehnuteľností inými fyzickými osobami nemožno vyvodiť žiadnu objektívne existujúcu právnu okolnosť, že žalovaná je nositeľkou hmotnoprávnej povinnosti na zaplatenie peňažného ekvivalentu nájomného ako ušlého zisku.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa 2/, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. d/ a f/ Civilného sporového poriadku a § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Nestotožnila sa so závermi súdov nižších inštancií, že žalobcom nevznikla škoda v súvislosti so žalobou Slovenskej republiky o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Rozhodnutie odvolacieho súdu podľa jej názoru spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci; ide o právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, ako i súdov nižšej inštancie nebola doposiaľ vyriešená, odvolací súd sa pri posudzovaní nárokov žalobcov tiež odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ako i súdov nižšieho stupňa. Uviedla, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie.

5. Namietala, že súd prvej inštancie, ako i odvolací súd, sa bez ďalšieho náležitého odôvodnenia zásadne odchýlil od svojej doterajšej rozhodovacej činnosti, kedy najprv žalobe vyhovel rozsudkom zo 4. novembra 2014 sp. zn. 19C/73/2013 a následne na tých istých skutkových a právnych tvrdeniach žalobu žalobcov zamietol.

6. Štát v podanej žalobe o určenie vlastníckeho práva spolu s návrhom na vydanie predbežného opatrenia, v konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 10C/62/2011, vznášal tie isté námietky, aké boli už predmetom predchádzajúceho sporu, založené na tých istých právnych argumentoch, o ktorých už bolo raz právoplatne rozhodnuté v konaní 4C/204/1996. Štát tak konal prostredníctvom svojich ústredných orgánov štátnej správy 24 rokov, naposledy žalovaným Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, hoci už bol skutkový stav nespochybniteľnej existencie vlastníckeho práva žalobcov k nehnuteľnostiam predmetom predchádzajúcich rozhodnutí súdov, a teda išlo o vec už právoplatne rozhodnutú.

7. Podľa dovolateľky príčinná súvislosť je daná konaním žalovaného Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, jeho motívom umožniť bývalým nájomcom výkon ich domnelého práva na odkúpenie bytov (hoci sa v nehnuteľnostiach jedná o rodinné domy), ďalej bezodplatne, do času spochybňovania vlastníckeho práva žalobcov, umožniť týmto nájomníkom užívať nehnuteľnosti bez právneho titulu, spôsobujúc tak reálnu škodu na majetku žalobcov.

8. Dovolateľka uviedla, že žalobcovia svoj nárok na náhradu škody odôvodňujú porušením všeobecnej

preventívnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka, a to konať tak, aby nevznikla škoda. Na vznik zodpovednosti za takto spôsobenú škodu zo strany škodcu nie je potrebné porušiť zákonnú alebo zmluvnú povinnosť. V zmysle ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka porušenie preventívnej povinnosti uvedenej v tomto ustanovení sa stáva dôvodom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu, pokiaľ sa nedokáže porušenie povinnosti podľa určitého konkrétneho ustanovenia, či už Občianskeho zákonníka, alebo iného zákona. Porušením preventívnej povinnosti, ktorým vznikla škoda na majetku, vznikne všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka.

9. Dovolateľka namietala, že žalobu o určenie vlastníckeho práva nebolo možné podať v mene štátu, ale len v mene správcu, a to Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Označenie Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, v žalobe sp. zn. 10C/62/2011, je nesprávne a došlo zo strany Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky o zneužitie práva a svojho postavenia voči štátu. Podľa názoru žalobkyne aktívnu legitimáciu podľa § 47c zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby MH SR ani nemohlo mať, nakoľko ju má ex lege podľa § 47f prokuratúra. Ide o zásadnú otázku, ktorú opomenuli riešiť sudy I. a II. inštancie a ku ktorej by mal zaujať rozhodné stanovisko práve dovolací súd, rovnako aj k otázke žalobcami uplatňovanej náhrady škody, na základe nezákonnej a opätovnej žaloby zo strany štátu, v zastúpení príslušnými orgánmi štátnej správy, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam dovolateľov.

10. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že obsahom dovolania nie sú žiadne argumenty, ktoré by nasvedčovali dôvodnosti dovolacích dôvodov, preto navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. zamietol.

11. Žalobca 1/ sa vo svojom vyjadrení pripojil k podanému dovolaniu a navrhol, aby dovolací súd v plnom rozsahu dovolaniu vyhovel.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku), bez nariadenia pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

13. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017).

14. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

15. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

16. Podľa § 420 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Dovolanie prípustné podľa § 420 Civilného sporového poriadku možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

19. Dovolanie prípustné podľa § 421 Civilného sporového poriadku možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

20. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 Civilného sporového poriadku). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ Civilného sporového poriadku, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolacími dôvodmi dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

21. Dovolaťka vyvodzujúcej prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ako i rozhodnutia súdu prvej inštancie, čím podľa jej názoru došlo k porušeniu práva žalobcov na spravodlivý proces.

22. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

23. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy,

keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

24. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

25. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, avšak aj v takom prípade je v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

26. Rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií dovolací súd vyhodnotil v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľov sa vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré odkázal mimo iného i odvolací súd. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd jasne vymedzil predmet sporu, pomenoval podstatné skutkové tvrdenia žalobcov a ozrejmil predložené dôkazy. S odkazom na relevantnú právnu úpravu pojmovo vymedzil nárok na náhradu škody a zodpovednosť za škodu; aplikujúc právnu normu na zistený skutkový stav vysvetlil dôvody, pre ktoré nebolo možné stotožniť sa s argumentáciou žalobcov ohľadne ich domnelého nároku na náhradu škody voči žalovanej. Myšlienkový postup odvolacieho súdu pri aplikácii právnych predpisov je v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dostatočne vysvetlený a je celkom zrejmé, z akých dôvodov odvolací súd nevzhladol existenciu príčinnej súvislosti medzi žalobou Slovenskej republiky o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam a škodou spočívajúcou v nezaplatenom nájomnom za užívanie týchto nehnuteľností.

27. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie napadnutého rozhodnutia spĺňa požiadavky definované v ustanovení § 393 Civilného sporového poriadku upravujúcom náležitosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku nemožno považovať to, že dovolateľka sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv.

28. Dovolateľka tiež uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. d/ Civilného sporového poriadku, keď namietala, že v konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 10C/62/2011 štát vznášal tie isté námietky, o ktorých už bolo raz právoplatne rozhodnuté v konaní sp. zn. 4C/204/1996. Podľa dovolateľky bola existencia vlastníckeho práva žalobcov k nehnuteľnostiam predmetom predchádzajúcich rozhodnutí súdov, a preto išlo o vec už právoplatne rozhodnutú.

29. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata) vylučuje možnosť vec znova prejednať a rozhodnúť a je zakotvená v § 230. Vec nemožno opätovne prejednať a rozhodnúť len za predpokladu, ak sa v prejednávanej veci vyskytuje totožnosť subjektov v pomere k veci už právoplatne rozhodnutej a

totožnosť samotnej veci, ktorá sa stala predmetom konania. Týmto sú zároveň určené subjektívne a objektívne medze právoplatnosti súdneho rozhodnutia. (...) Totožnosť veci dáva rámec objektívnej hranici právoplatnosti rozhodnutia a je charakterizovaná totožnosťou nároku, o ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté za podmienky, že sa opiera o ten istý právny dôvod; ten je daný len vtedy, ak plynie z toho istého skutkového stavu. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, 1752 s.).

30. Námiетка dovolateľky ohľadne existencie prekážky už rozsúdenej veci sa vzťahuje ku konaniam vedeným na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 10C/62/2011 a sp. zn. 4C/204/1996, v ktorých sa malo rozhodovať o žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Dovolaťka videla duplicitu súdneho rozhodovania v súčasnej existencii dvoch uvedených konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, z ktorých jedno vo vzťahu k druhému malo predstavovať prekážku rozsúdenej veci; nenamietala však existenciu prekážky res iudicata spočívajúcu v právoplatných súdnych rozhodnutiach vydaných v uvedených konaniach o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vo vzťahu k rozhodovaniu v prejednávanej veci, t.j. vo vzťahu k sporu o náhradu škody. Dovolací súd dospel k záveru, že námiетка dovolateľky ohľadne prekážky rozsúdenej veci sa netýka prejednávaneho sporu, a preto v tomto dovolacom konaní nemôže založiť dovolací dôvod podľa § 420 písm. d/ Civilného sporového poriadku.

31. Dovolaťka prípustnosť podaného dovolania odôvodňovala aj existenciou dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 Civilného sporového poriadku).

32. Z ustanovenia § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyplýva spôsob, akým má dovolateľ dovolací dôvod v prípade tvrdenej prípustnosti dovolania vyplývajúcej z § 421 Civilného sporového poriadku vymedziť. Ustanovenie § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku je nutné vykladať v spojení s § 421 Civilného sporového poriadku zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

33. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spočívajúci v tvrdenom nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 Civilného sporového poriadku. Dovolací súd poukazuje na to, že prípustnosť dovolania bola všeobecne vyvodzovaná z § 421 Civilného sporového poriadku bez konkretizovania a odôvodnenia konkrétneho dovolacieho dôvodu, ktoré sú uvedené v § 421 ods. 1 jednotlivo pod písmenami a), b) alebo c). Najvyšší súd zároveň poukazuje aj na to, že dovolateľka nevymedzila tvrdený dovolací dôvod, ktorý vyvodzovala z ustanovenia § 421 Civilného sporového poriadku, formulovaním konkrétnej právnej otázky zásadného významu pre prejednanú vec v spojitosti s odkazom na konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré by danú otázku riešili (či už ustálenou alebo rozdielnou judikatúrou), ani v dovolaní nekonštatovala absenciu riešenia takejto otázky dovolacím súdom a potrebu vyplnenia takej medzery v rozhodovacej praxi.

34. Dovolací súd pre úplnosť zdôrazňuje, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku, dovolateľ musí relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej

vyriešenia zo strany odvolacieho súdu ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ. Napokon v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ Civilného sporového poriadku, by mal konkretizovať rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých je daná právna otázka rozhodovaná rozdielne. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ Civilného sporového poriadku.

35. Pokiaľ dovolateľ vo svojom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, resp. neoznačí rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré právnu otázku posudzujú a rozhodujú rozdielne, odvolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktoré judikáty, stanoviská alebo rozhodnutia mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného odvolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil odvolací súd prieskum priechiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

36. V prejednávanej veci dovolateľka dovolací dôvod vyvodzovaný z § 421 Civilného sporového poriadku nevymedzila spôsobom zodpovedajúcim vyššie uvedeným kritériám (vyplývajúcim z ustanovení § 432 až § 435 Civilného sporového poriadku), s čím procesný predpis spája jeho odmietnutie. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky v časti, v ktorej dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. f/ Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, a v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. d/ a f/ Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. c/ Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

37. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

38. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.